

ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมจัดได้ว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หากราคาของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ซึ่งเป็นต้นทุนในการผลิตสินค้าและบริการมีการเปลี่ยนแปลงไป จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อดัชนีราคาผู้ผลิตของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมไทย ข้อมูลที่นำมาใช้เป็นข้อมูลทฤษฎีแบบอนุกรมเวลา รายไตรมาส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 ถึง พ.ศ. 2547 แล้วทำการประมาณค่าหาความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยวิธีกำลังสองน้อยสุด (OLS)

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อดัชนีราคาผู้ผลิตของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมไทย พบว่า ตัวแปรอิสระซึ่งได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมของไทย ราคาน้ำมันดิบในไตรมาสที่ผ่านมา และอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินบาทกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ สามารถอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม คือ ดัชนีราคาผู้ผลิตของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมไทยได้ร้อยละ 95 โดยตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน และจากการศึกษาทำให้ทราบว่า การกำหนดราคาผลิตภัณฑ์น้ำมันปิโตรเลียม ณ โรงกลั่นนั้น มีการกำหนดราคาโดยใช้หลักความเสมอภาคกับการนำเข้า (import parity basis) ซึ่งหลักเกณฑ์ในการกำหนดราคานี้ จะอ้างอิงตามการเปลี่ยนแปลงของราคาผลิตภัณฑ์น้ำมันในตลาดสิงคโปร์ ซึ่งถือเป็นตลาดค่าน้ำมันที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย โดยทั้งตัวแปรอิสระ และการกำหนดราคา ณ โรงกลั่นสามารถนำมาเป็นตัวสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของราคาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมไทยได้เป็นอย่างดี

Petroleum products play an important role in the development of the national economy. If there is a change in the price of petroleum products, which is the cost of producing products and services, it will affect the overall economy. The aim of this research is to study the factors that affect the producer price index of Thai petroleum products. The data, in the form of quarterly times series from 1995 to 2004, was analyzed using OLS.

The findings revealed that free variables such as gross domestic product, the value of Thai petroleum product exports, the price of crude oil in the previous quarter, and the exchange rate between Thai baht and the US dollar could explain the variance in dependent variables, which consisted of the producer price index, at 95%. These relationship between these variables was in the same direction. From the results of the study, it was found that the price of petroleum products at the oil refinery was determined on the basis of import parity. The principle governing the determination of price depended on changes in the price of petroleum products in the Singapore market, which is considered the largest petroleum trading center in Asia. Free variables and price determination at the refinery could be used to well reflect the changes in the price of Thai petroleum products.